

Vážené kolegyně a kolegové,

nové číslo časopisu *Onkologie* je z větší části věnované problematice kolorektálního karcinomu. Nádory tlustého střeva a konečníku jsou třetí nejčastější malignitou ve vyspělých zemích světa včetně České republiky. V České republice je ročně diagnostikováno více než 8 000 nových případů. I přes probíhající edukační a screeningové programy má v době zjištění diagnózy více než 20 % nemocných založené vzdálené metastázy. U nemocných III. klinického stadia se ve více než 50 % objeví vzdálené metastázy do 2–3 let od operace primárního nádoru. Nové diagnostické i léčebné metody vedou ke snížení počtu úmrtí a prodloužení doby přežití, ale přesto stále kolem 4 000 nemocných ročně v České republice na toto onemocnění umírá.

Jedinou kurativní léčebnou metodou při lokalizovaném i metastatickém onemocnění je chirurgie. Zcela vyčerpávajícím způsobem s novými postupy v chirurgii kolorektálního karcinomu nás seznamuje ve svém sdělení profesor MUDr. Zdeněk Kala, přednost Chirurgické kliniky FN Brno. Poukazuje na nové možnosti chirurgické péče, a to jak u časných stadií onemocnění, tak u lokálně pokročilých a metastatických nádorů tlustého střeva a konečníku. Nové přístupy v onkochirurgii, jako kompletní mezokolická

excize u resekcí nádorů tračnicku, technika transanální totální mezorektální excize u resekcí nádorů konečníku u lokalizovaného onemocnění, stejně tak etapové resekce jater, opakované resekce jater, reverzní léčba, tzv. Liver First resekce u metastatického poškození jater, vedou k prodloužení délky přežití a zlepšení kvality života nemocných. Nesmírně důležitá je předoperační, perioperační a pooperační péče.

Před zahájením terapie je nutné stanovit rozsah onemocnění – staging. Práce MUDr. Šárky Bohaté z Kliniky radiologie a diagnostiky FN Brno nás seznamuje s nezastupitelnou úlohou magnetické rezonance u nádorů konečníku. Magnetická rezonance pánve hraje důležitou roli v primární diagnostice nádorů konečníku. Jedná se o moderní zobrazovací metodu, která s vysokou specifičností stanoví lokální rozsah tumoru a nodální status. Má klíčovou roli v rozhodování, kteří nemocní s nádorem konečníku budou mít benefit z neoadjuvantní léčby a v rozhodování o typu chirurgického zákroku. Magnetickou rezonanci pánve využíváme jednak jako vstupní vyšetření, dále k hodnocení léčebné odpovědi na neoadjuvantní terapii, a také k diagnostice lokálních recidiv po radikální resekcí nádoru. Pro správnou

interpretaci výsledků této zobrazovací metody je nesmírně důležitá erudice a zkušenost radiologa.

Článek MUDr. Stanislava Batka z FN Motol v Praze souhrnně informuje o využití anti-EGFR monoklonálních protilátek v léčbě metastatického kolorektálního karcinomu. Kombinace systémové chemoterapie a cílené anti-EGFR terapie prodlužuje dobu do progresu a celkové přežití u vybraných nemocných s metastatickým kolorektálním karcinomem. Subanalýzy klinických studií umožnily vyselektovat skupinu nemocných, kteří z terapie anti-EGFR výrazně profitují. Jedná se o pacienty s metastatickým kolorektálním karcinomem s neprokázanou mutací v genu KRAS a NRAS s lokalizací v levém tračnicku.

Mezioborový přístup k léčbě nádorů tlustého střeva a konečníku je základem pro prodloužení přežití a zlepšení kvality života nemocných a věřím, že v tomto čísle *Onkologie* najdete užitečné informace, které využijete při rozhodování v každodenní klinické praxi.

MUDr. Lenka Ostřížková
IHOK a LF MU a FN Brno
ostrizkova.lenka@fnbrno.cz